

Cíl activity

- Návyk správného poutání ve vozidle.

Časová náročnost activity

- 1–2 vyučovací hodiny

Mezipředmětové vztahy

- literární výchova (dramatizace), výtvarná výchova, nauka o společnosti, prvouka

Pomůcky

- promítací technika

Popis aktivit

Děti uvedeme do tématu bezpečné jízdy ve vozidle. Ptáme se, kdo jezdí autem, kdo používá jakou autosedačku a jestli se poutají děti samy nebo je poutají jejich rodiče. I když je poutají rodiče, je důležité, aby děti systém poutání zvládaly samy.

S dětmi středního věku je třeba probrat, za jakých podmínek musí v autosedačce být a proč (podmínky výšky 150 cm nebo váhy 36 kg). Každé se může vyjádřit, jak je na tom s výškou a hmotností a co doma používá (podle počtu dětí lze tuto aktivitu provést skupinovou diskusí nebo zapsat do pracovního listu).

Podíváme se tedy, jak je to správně. K tomuto účelu můžeme využít buď vlastní automobil s dětskou autosedačkou a dětem přímo ukázat, jak je poutání správné a bezpečné. Pokud takové možnosti nemáme, využijeme materiál webového portálu www.skodahrou.cz. Najdeme sekci Silniční bezpečnost – Bezpečně v autě – Dětské autosedačky. V této sekci klikneme na obrázek v pozadí na zdi (chlapec připoutaný v autosedačce). Otevře se nám tam okno s obrázky, na kterých je zobrazen podrobný postup bezpečného poutání. S dětmi si tento postup projdeme a zafixujeme.

Následně žákům rozdáme pracovní listy, na kterých je zobrazena holčička pokaždé jinak. Necháme děti, aby samy komentovaly, které obrázky jsou dobře a na kterých by šlo udělat něco mnohem lépe.

Popis obrázků:

1. Správně.
2. Dítě není připoutané.
3. Pás vede špatně; nikdy nesmí vést pod rukou.
4. Špatně zvolené oblečení; bunda je plná vzduchu, je pro nás tedy stejně nebezpečná jako povolený bezpečnostní pás.
5. Také by mohlo být lépe zvolené oblečení; pás je na holém těle, v případě nehody nás popálí.
6. Jakékoliv předměty pod pásem nás ohrožují na životě.

Raný školní věk; střední školní věk

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school handwriting practice paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Cíl activity

- Demonstrovat důležitost poutání se ve vozidle.
- Naučit žáky přemýšlet nad bezpečným poutáním všech převážených osob ve voze.

Časová náročnost activity

- 1 vyučovací hodina

Pomůcky

- psací potřeby, promítací technika

Popis aktivit

Žáky uvedeme do tématu bezpečného poutání se v automobilu.

Rozdáme každému pracovní list, na kterém najde čtyři otázky. Položíme listy nahlas postupně, vždy po jednom. Necháme žákům čas na rozmyšlenou a poté ve třídě zahájíme otevřenou diskusi na téma každé otázky zvlášť.

Vždy po samotném zamyšlení žákům pustíme video z webového portálu www.skodahrou.cz – Silniční bezpečnost – Bezpečně v autě – Crash test videa.

Ke každé otázce zvlášť pouštíme crash test videa:

1. Dítě nepřipoutané při čelním nárazu, dítě nepřipoutané při bočním nárazu + dítě připoutané.
2. Zadní pasažér nepřipoutaný při čelním nárazu, zadní pasažér připoutaný při čelním nárazu + připoutaní, po dospělých pasažérech následně děti.
3. Položené předměty na zadním platu.

Vždy po zhlédnutí videa necháme žákům další prostor pro vyjádření a diskusi. Zároveň po každém videu necháme žáky zapsat do pracovního listu, co se dozvěděli a odpověď na položenou otázku.

Poznámky učitele

Cíl activity

- Demonstrovat nebezpečí volně uložených předmětů ve vozidle.

Časová náročnost activity

- 1–2 vyučovací hodiny

Mezipředmětové vztahy

- literární výchova (dramatizace), výtvarná výchova, nauka o společnosti, prvouka

Pomůcky

- drobné předměty na Kimovu hru – předměty, které už ve třídě máme, jako je např. obyčejná tužka, kniha, deštník, láhev apod. (nebezpečné předměty pro převážení na zadním platu automobilu)

Popis aktivit

Zahřívací hra

Jako aktivizační hru si můžeme s dětmi zahrát Kimovu hru. Je to jednoduchá hra procvičující paměť. Kimova hra spočívá v tom, že se na určitý počet předmětů hráči určitou dobu dívají, následně se předměty zakryjí a hráči se snaží napsat nebo říci, co si zapamatovali. Předměty lze postupně přidávat a zvyšovat tím obtížnost, nebo lze měnit místa, kde se předměty nacházely, v tom případě hráči zapisují jen předměty, které změnily místa atd. Hru je tedy možné upravovat podle možností žáků.

Děti aktivně uvedeme do tématu rozhovorem s otázkami, jak cestují, jestli autem, pěšky, autobusem. Dále se můžeme ptát, jestli když jezdí autem, používají bezpečnostní pás. Cílem je dovést děti k zamyšlení, proč se bezpečnostní pás či sedačka používá.

Pokračujeme v kladení otázek a ptáme se, jak se děti zabaví, aby se v autě na dlouhých cestách nenudily, tedy jaké hračky s sebou vozí a kde je mají uložené. V tuto chvíli můžeme dětem rozdat čtvrtky a necháme je nakreslit/namalovat hračky, které vozí při cestách s sebou. Po kresbě/malbě si můžeme udělat výstavu nakreslených věcí a ptát se, kde je jejich správné uložení, neboť stejně jako když se nepřipoutáme a v případě nehody „vyletíme“ ze sedačky a může se nám něco stát, stejně poletí i všechny věci, které nejsou uloženy třeba v kapsáři na sedačkách. Takové věci pak mohou zasáhnout každého pasažéra ve voze a ublížit mu.

Žákům rozdáme Pracovní listy 1, na kterých najdou různé situace ve voze. Podíváme se na ně postupně, jak jdou za sebou, a necháme děti zapřemýšlet, co je na obrázcích dobře a co ne.

1. obrázek – Nejen že je holčička na obrázku nepřipoutaná, což je nebezpečné jak pro ni samotnou (může se vážně zranit v případě nehody), tak pro všechny pasažéry ve vozidle, neboť sama je právě volným předmětem a v případě nehody může zranit celou posádku, ale navíc veškeré její hračky nejsou uklizené, tudíž při nehodě mohou ublížit všem ve voze či je vážně zranit.

2. obrázek – Holčička je sice už připoutaná, proto se zdá, že je již v bezpečí. Nicméně všechny tvrdé a těžké předměty mohou ublížit opět jí nebo komukoliv jinému ve voze.

Zavazadla

Cestující

Raný školní věk

3. obrázek – Zde již vidíme, že je holčička připoutaná, tedy v bezpečí, a ostatní věci má taky uklizené. Má pouze batoh na zemi, v němž jsou uklizené hračky, neboť v případě nehody z tohoto místa batoh nevylétne. Jediná hračka, kterou má holčička k dispozici, je plyšový medvěd, který je měkký a lehký, proto v případě nehody nikomu neublíží.

S dětmi tedy vybereme obrázek, na němž je zobrazeno správné chování, a ten jediný si děti mohou vybarvit (ostatní přeškrtnou nebo červeně vybarví věci, které jsou špatné, případně je červeně zakroužkují; záleží na časové dotaci a jiných okolnostech).

Obměna programu

Program můžeme doplnit společným pokusem s vajíčkem.

Pokus s vajíčkem pomůže většímu vcítění dětí do pozice vajíčka – je na něj možné nakreslit obličej a pojmenovat ho. Děti si samy (za podpory lektora) vymyslí příběh, kam pan Vajíčko jel a proč. Prožitek se tak stává niternějším.

Do autíčka vložíme vajíčko. S autíčkem jedeme rychle po stole a narazíme do překážky. Vajíčko z autíčka vylétne, dopadne na zem a rozbije se. Pokus opakujeme s vajíčkem připevněným pásy (pomocí lepicí pásky). Připevněné vajíčko nevypadne. Vajíčko je vhodné, protože děti na vajíčku vidí následky vypadnutí z auta.

Poznámky učitele

Cíl activity

- Demonstrovat nebezpečí volně položených předmětů ve vozidle.
- Uvědomění si nebezpečí plynoucího z volně položených předmětů.

Časová náročnost activity

- 1 vyučovací hodina

Mezipředmětové vztahy

- Nauka o společnosti, literatura (dramatizace), český jazyk

Pomůcky

- tabule, křída, tužka/fix

Popis aktivit

Zahřívací hra

Jako úvodní hru můžeme použít obměnu tiché pošty. Hráči/žáci se posadí do kruhu, třeba na židličky nebo na zem, a zahrají si tichou poštu, ovšem místo slov nebo vět si budou posílat zvuky dopravních prostředků nebo názvy jejich částí. Tato hra je rychlá, ale zábavná a dobře funguje pro prolomení ledu na začátku hodiny či dne.

Aktivita

S žáky diskutujeme na téma cestování. Z tohoto pohledu nás bude nejvíce zajímat způsob cestování a zvyky/zlozvyky, které v autě mají buď oni sami nebo rodiče. Ptáme se, co všechno s sebou vozí a kde dotyčné věci mají (pokud v kufru, pak jestli je kufr krytý nebo oddělený od prostoru posádky, anebo jestli na sedačkách vedle sebe, na podlaze vozidla, na „zadním okénku“ atd.), průběžně na tabuli zapisujeme věci, které vozí děti v autě. Poté rozebereme, kde by jednotlivé věci měly být uloženy a proč. Zdůrazníme, že všechny věci, které nejsou v autě připoutané, jsou volné předměty, tedy v případě nehody „vylétnou“ ze svého místa a kohokoliv zasáhnou, čímž ho můžou zranit, a to i smrtelně. Když je tedy nepřipoutáme, samy se stávají volnými předměty a mohou zranit nejen nás, ale i ostatní. Měli bychom tedy při jízdě v autě kontrolovat nejen umístění jednotlivých věcí tak, aby byly fixované a nikomu v případě nehody neublížily, ale i kontrolovat, zda jsou všichni ve vozidle připoutaní a chrání tím i sebe.

Ukázat video s tematikou: Nepřipoutané věci na zadním platu automobilu.

Rozdáme dětem Pracovní list 2, na němž uvidíme obrázky. V prvním sloupci máme různé věci, jež často převážíme v autě. Pokud máme na tabuli napsané nějaké věci, které žáci vyjmenovali a nejsou na obrázku, pak je na pracovní list zapíšeme a můžeme s nimi také pracovat. V druhém sloupci najdeme kruhy – místa, kam nebo jak věci v autě správně uložíme tak, abychom byli v bezpečí. Úkolem tedy bude spojit vždy danou věc na obrázku s místem, kde je nejlepší ji umístit.

Střední školní věk

Kufr auta: notebook, lékárnička, batoh (upozornit, že batoh lze položit i na podlahu auta pod nohy, odtamtud v případě nehody nevylétne), přenoska (klec se zvířetem), deštník.

Bezpečnostní pás: kočka/pes (upozornit, že existuje postroj pro psa, který má bezpečnostní sponu a ta jde sepnout jako bezpečnostní pás).

Kapsář: pití (lahev), telefon, knížka

Poznámky učitele

[illegible]

Zavazadla

Starší školní věk

Cíl activity

- Demonstrovat důležitost umístění předmětů ve vozidle.
- Naučit žáky přemýšlet nad umisťováním předmětů ve vozidle.

Časová náročnost activity

- 1 vyučovací hodina

Pomůcky

- psací potřeby, promítací technika

Zavazadla

Cestující

Starší školní věk

Popis aktivit

Toto téma je hodně diskutované a neméně důležité. Každá věc, kterou převážíme, má v autě své místo. Je důležité si uvědomit, že volný předmět v automobilu je vše, co není připoutané, tedy nejen volně položené věci, ale i nepřipoutaný pasažér. Každá věc proto v případě nehody letí po nějakou dobu vzduchem a po tuto dobu nabírá na své hmotnosti, což se pak projeví v následné síle, kterou nás zasáhne. Pro ilustraci si pustíme video volně položených předmětů ve voze.

Následně můžeme pustit video s nepřipoutaným zadním pasažérem při čelním nárazu. Tady vidíme, že pokud se nepřipoutáme, nejen že ohrožujeme sebe, ale také všechny, kteří s námi cestují. Tudíž je nejen důležité se poutat a zajistit tím, abychom se nestali volným předmětem ve vozidle, ale i kontrolovat ostatní pasažéry, aby se připoutali. Díky tomu totiž chráníme i sebe sama.

Následně přistoupíme k řešení specifických situací při převoz věcí v automobilu, a to za pomoci Pracovních listů 3. Máme zde vymezené čtyři různé okruhy, týkající se čtyř různých situací.

Je možné pracovní listy rozstříhnout na čtyři témata zvlášť, žáky rozdělit do čtyř skupin a každé dát jedno téma. Skupiny se zamyslí nad danou problematikou a napíší svůj návrh. Poté každá vybere svého zástupce, který přednese řešení situace i ostatním. Po každém přednesení problematiky by měla nastat krátká diskuse o správnosti řešení situace a zaznít další návrhy.

Po přednesení všech témat žáky pochválíme za spolupráci a zadáme jim úkol na doma, aby zkontrolovali, co a kde mají doma v autě položeného a jestli mají bezpečné vozidlo. Pokud ne, ať navrhnu řešení. Ti, kteří nemají auto, se zamyslí nad řešením této problematiky v hromadné dopravě.

Obměna programu

V případě použití interaktivní tabule jako promítacího zařízení můžeme využít její funkce, jako jsou například zvýrazňovače atd. Můžeme tedy pozastavit video v situaci, jež se nám zdá nebezpečná, a zakroužkovat, zvýraznit předměty, které tam jsou. Žáci taky mohou zkusit nakreslit a odhadnout trajektorii volných předmětů promítnutých na videu atd. Interaktivní tabule má mnoho využití a v dopravní výchově nám může být velmi dobrým pomocníkem.

Starší školní věk

[illegible]

Cíl activity

- Uvědomění si rizika, pokud se ze silnice nastupuje do vozidla anebo z něj vystupuje.
- Pochopit, proč na parkovišti opatrně otevíráme dveře (hrozí poškození).
- Rozlišit auto, které couvá.

Časová náročnost activity

- 1 vyučovací hodina

Mezipředmětové vztahy

- literatura (dramatická výchova), tělesná výchova, nauka o společnosti, výtvarná výchova

Pomůcky

- psací potřeby, pastelky

Popis aktivit

Zahřívací hra

Na úvod hodiny si můžeme pro protažení těla zazpívat a zatancovat známou písničku Hlava, ramena. Děti se postaví do kroužku a říkají/zpívají do rytmu písničky: „Hlava, ramena, kolena, palce, kolena, palce, kolena, palce, hlava, ramena, kolena, palce, oči, uši, pusa, nos.“ Zprvu se písnička (může být i básnička) říká/zpívá opravdu pomalu a děti při ní ukazují prstem na části těla, které jsou jmenované. Postupně se rytmus zrychluje a hra končí v okamžiku, kdy už děti nestíhají rychlý rytmus písničky nebo básničky. Na závěr si zatleskají, jak jim to šlo.

Aktivita

S dětmi navážeme na vybrané téma. Ptáme se jich, jestli jezdí autem, jak často a kam nejčastěji. Ptáme se, jestli vystupují/nastupují do auta samy nebo jestli jim pomáhají rodiče. Navážeme otázkami, na které straně vozu sedí, jestli za řidičem nebo za spolujezdcem.

Rozdáme dětem pracovní listy, na nichž je kamarádka, která by chtěla vystoupit z auta. Má ale problém, kudy by měla vystoupit; je na dětech, jak jí poradí. Jestli dveřmi vpravo, u chodníku, nebo dveřmi vlevo do silnice. Necháme děti zapřemýšlet a vyslechneme si jejich návrhy i s argumenty, proč zrovna na té dané straně. Samozřejmě je mnohem bezpečnější vždy nastupovat i vystupovat ze strany od chodníku, neboť není nebezpečí kolemjedoucího vozidla, které by nás mohlo ohrozit. Nakreslíme tedy šipku na obrázku směrem k pravým dveřím vozidla – ze směru k chodníku.

Ptáme se dětí, třeba i na různé modelové situace, např. jak to probíhá na parkovišti. Zdůrazníme, že je důležité opatrně otevírat dveře, abychom nepoškodili auta stojící vedle.

A jak poznáme, že auto couvá? Necháme děti opět zapřemýšlet a dojdeme ke společnému závěru, že se rozsvítí bílá světla vzadu. Obzvláště na parkovišti musíme tedy dávat pozor na toto znamení nebezpečí, protože řidič lehce přehlédne malé děti a může do nich nacouvat.

Raný školní věk

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school handwriting practice paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Cíl activity

- Uvědomění si rizika, pokud se ze silnice nastupuje do vozidla anebo z něj vystupuje.
- Pochopit, proč na parkovišti opatrně otevíráme dveře (hrozí poškození).
- Rozlišit auto, které couvá.

Časová náročnost activity

- 1 vyučovací hodina

Mezipředmětové vztahy

- literatura (dramatická výchova), tělesná výchova, nauka o společnosti, výtvarná výchova

Pomůcky

- psací potřeby, pastelky, promítací technika, fotografie nebezpečných situací ve městě

Na parkovišti

Cestující

Střední školní věk

Popis aktivit

Zahřívací hra

Zahřátí na začátku hodiny můžeme provést pomocí úvodní hry Gordický uzel. Hra spočívá v tom, že se žáci postaví ve volném prostoru do kruhu co nejbližší, namáčknutí rameny k sobě. Každý zavře oči, zvedne levou ruku a chytne se kterékoliv jiné ruky, až se všichni drží; pak stále se zavřenýma očima zvednou pravou ruku a opět chytanou jakoukoliv jinou ruku spolužáka. Poté co se všichni drží, můžou otevřít oči a pokusit se rozplést uzel. Starší ročníky dokážou uzel rozplést zcela samy, mladším můžeme pomoci my.

Aktivita

Se žáky rozmlouváme na téma cestování v osobním automobilu. Ptáme se jich, jak cestují, čím cestují a kde sedí, když cestují. Diskutujeme s nimi o různých modelových situacích, co všechno se může stát při vystupování/nastupování (např. otevřeme-li dveře do silnice, aniž bychom se ohlédlí – co když pojedou okolo auto nebo cyklista?, dále co se stane, když jako chodec půjdu blízko zaparkovaných aut, a spolujezdec v autě nečekaně otevře dveře...).

Po uvedení do tématu a částečném rozebrání problematiky rozdáme žákům pracovní listy. Na nich vidíme auto při pohledu shora a otázky. S dětmi probereme společně jednu otázku za druhou, výsledky vyjádření dětí k otázce zapisujeme na tabuli, aby si je mohly opisovat do svých pracovních listů.

Připravíme si fotografie, které budeme promítat. Žákům tedy postupně ukážeme různé situace, které si popíšeme. Je možné použít fotografie uvedené v učebnici a detailně s dětmi rozebrat hrozící nebezpečí.

Po zhlédnutí fotografií se vrátíme zpět k pracovnímu listu, kde můžeme doplnit další informace, které nás během promítání fotografií napadly.

Střední školní věk

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school handwriting practice paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Na parkovišti

Starší školní věk

Cíl activity

- Pochopit, jaký má řidič výhled při couvání vozidla.

Časová náročnost activity

- 1 vyučovací hodina

Pomůcky

- psací potřeby, automobil

Popis aktivit

Se žáky navážeme komunikaci směrem k bezpečnému parkování a hlavně směrem k bezpečnému pohybu na parkovišti či vystupování/nastupování. Ptáme se, jak poznáme, že auto couvá a jaké nebezpečí při tom hrozí.

Pak se s dětmi přesuneme do venkovních prostor, kde máme zaparkované auto. Názorně jim ukážeme, jak auto světelně signalizuje, když couvá. Zároveň se žáci mohou zkusit posadit za volant vozu (nenechat klíčky v zapalování!) a vyzkoušet si pohled řidiče dozadu. Ostatní žáci mohou simulovat chodce za vozidlem. Každý, kdo si vyzkouší pohled řidiče dozadu přes zpětná zrcátka, má možnost zjistit, jak omezený má výhled. Tedy je nejen na řidiči předejít srážce s chodcem, ale také na chodcích, kteří mohou nejvíce ovlivnit své vlastní bezpečí, a to pozorností a předvídáním situací.

Po příchodu zpět do třídy rozdáme žákům pracovní listy a necháme je, aby je v klidu vyplnili a zapřemýšleli nad situacemi v nich popsány. V závěru hodiny necháme žáky na základě otázek položených v pracovním listu volně diskutovat na téma bezpečnosti pasažéra – nastupování/vystupování/parkoviště.

Plusy a mínusy parkování na parkovišti „popředu“, kdy pak řidič musí z místa vycouvat:

- + **dobře se zajíždí, dobře se nakládá nákup do kufru**
- **je hůře vidět při vyjíždění (couvání)**

Starší školní věk

[illegible]

- Správné odpovědi na test v pracovních listech: 1c., 2a., 3a., 4c., 5a.